

Received: 25 Jan 2019, Revised: 26 Feb 2019,

Accepted: 7 Mar 2019

นิพนธ์ต้นฉบับ

การวิเคราะห์ระบบการจัดการความปลอดภัยด้านอาชญากรรมในพื้นที่ท่องเที่ยว
เชิงวัฒนธรรม เทศบาลเมืองน่าน จังหวัดน่านธนพัฒน์ ภาชัยวิชิต^{1,*}

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ระบบการจัดการความปลอดภัยด้านอาชญากรรมในพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เทศบาลเมืองน่าน จังหวัดน่าน” ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative methodology) โดย ผลการวิจัยพบว่า สภาพพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ยังคงอัตลักษณ์วัฒนธรรมดั้งเดิม พังพาดตนเองได้ในทุกมิติ สำหรับปัญหาด้านอาชญากรรม พบปัญหาหรือคดีเล็กๆ เท่านั้น ด้านสภาพแวดล้อม พบพื้นที่จุดเสี่ยง จุดอ่อนแหลม ไฟฟ้าไม่สว่างในบางจุด และไม่พบป้ายสัญลักษณ์เตือนภัย ในด้านบุคคล พบการมีส่วนร่วมของกลุ่มวัยรุ่น ประชากรแฝงที่ไม่เข้าใจในวัฒนธรรม และด้านนโยบาย พบขาดการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน ขาดแคลนบุคลากรงบประมาณ และความไม่ต่อเนื่องด้านนโยบาย โดยระบบการจัดการความปลอดภัยด้านอาชญากรรม ประกอบด้วยด้านการบังคับใช้กฎหมายซึ่งน้อยมาก ชุมชนดูแลกันเอง ด้านสภาพแวดล้อม มีการปรับสภาพแวดล้อมโดยการออกแบบทางกายภาพที่ดี มีการติดตั้งกล้อง CCTV เกือบสมบูรณ์ พบเพียงปัญหาไฟส่องสว่างในบางจุด และด้านชุมชนเป็นชุมชนเข้มแข็ง ประชาชนมีส่วนร่วมและมีจิตสำนึก ในส่วนของการนำเสนอระบบการจัดการความปลอดภัยด้านอาชญากรรมประกอบด้วย 3 ด้านคือ ด้านการบังคับใช้กฎหมายควรเพิ่มสายตรวจ เพิ่มความถี่และเพิ่มช่วงเวลาออกตรวจ ด้านการป้องกันอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม ควรเพิ่มแสงสว่างในจุดอ่อนแหลม เช่นบริเวณบ่อบำบัดน้ำเสีย ติดตั้งป้ายสัญลักษณ์เตือนภัย กวดขันร้านค้าชุมชน และด้านชุมชน สร้างสังคมเข้มแข็ง และบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน

คำสำคัญ: การวิเคราะห์ระบบ การจัดการความปลอดภัย ด้านอาชญากรรม พื้นที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านสภาพแวดล้อม ด้านชุมชน

¹นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะตำรวจศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

*Corresponding author: dhanapatpk@gmail.com

*Original Article***Analysis of Security Management System on Crime in Cultural Tourism Areas of Nan Municipality, Nan Province****Dhanapat Pakachaivisitha^{1,*}****Abstract**

The research “Analysis of Security Management System on Crime in Cultural Tourism Areas of Nan Municipality, Nan Province” employed the qualitative method. The research findings were as follows: The condition of cultural tourism retained their traditional cultural identity, relative-like, generosity, pacifist and harmony society were their strength in community context. Trivial problems on crime were found and could be divided into 3 aspects; Environmental aspect, lack of lighting and warning signs in risk-prone and precarious areas, Personal aspects, teenager mingling and selling alcohol off permitting time were found. And Policy aspect, lack of inter-agency cooperation, manpower, budget and policy continuity due to management transferred or changed were the problems. The existing security management system on crime were divided into 3 aspects; Law enforcement aspect, the laws were rarely enforced, instead, the community regulations were practice, uniform patrolling system and awarding police notification system were implemented. Environmental aspect, environment via physical design for effective visibility were improved, surveillance cameras were installed in most of the areas with only minor lighting problems. And Community aspect, strong and participating communities, hence, lack of publicity on security management on crime were found. The effective security management system on crime was proposed in these 3 aspects; Law enforcement aspect, the frequency and length of patrolling time in risk-prone and precarious areas such as water waste treatment facility, public parks should be increased. Crime prevention through environment aspect, lighting in risk-prone and precarious areas, warning signs and controlling community shop in selling alcohol should be increased. And Community aspect, society should be strengthened and inter-agency cooperation should be improved.

Keywords: Analysis, Security Management System, Crime, Cultural Tourism Areas, Environment, Community

¹Master of Public Administrator Program Student in Security Management, Faculty of Police Science, Royal Police Cadet Academy

*Corresponding author: dhanapatpk@gmail.com

บทนำ

การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของหลายประเทศทั่วโลก เป็นปัจจัยขับเคลื่อนหนึ่งที่จะทำให้การพัฒนาประเทศอย่างมั่นคงและยั่งยืน ประเทศไทยเห็นถึงความสำคัญของการท่องเที่ยว มีจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติขึ้น ซึ่งปัจจุบันเป็นฉบับที่ 2 (พ.ศ.2560-2564) โดยมีวิสัยทัศน์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2575 วิสัยทัศน์ (20 ปี) ว่า “ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลกที่เติบโตอย่างมีดุลยภาพบนพื้นฐานความเป็นไทย เพื่อส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และกระจายรายได้สู่ประชาชนทุกภาคส่วนอย่างยั่งยืน”¹ ซึ่งน่าน ถือเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีการส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว เนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม² ด้วยเหตุผลจากการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวภายในจังหวัดน่าน ทำให้สถิติจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จากสถิติในปี พ.ศ. 2552 จำนวนนักท่องเที่ยว 185,987 คน และ ในปี พ.ศ. 2558 จำนวนนักท่องเที่ยว 585,082 คน³ นอกจากสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นแล้ว สถิติการจับกุมในคดีอาญาในพื้นที่จังหวัดน่านมีการเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน โดยสถิติการจับกุมในคดีอาญาในพื้นที่จังหวัดน่าน จับกุมได้ 1,141 ราย ในปี พ.ศ.2548 และมีการเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2558 จับกุมได้ 2,596 ราย⁴ จากข้อมูลสถิติดังกล่าว สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาด้านอาชญากรรมในพื้นที่จังหวัดน่าน ซึ่ง World Economic Forum ได้ชี้ว่า องค์ประกอบของขีดความสามารถในการแข่งขันด้านที่ประเทศไทยมีคะแนนน้อยที่สุดและอยู่ในลำดับที่ 132 จาก 141 ประเทศทั่วโลก คือด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และ⁵ ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณนักท่องเที่ยวที่จะเดินทาง

ไปท่องเที่ยวในแหล่งต่างๆ แหล่งท่องเที่ยวใดที่มีปัญหาอาชญากรรม หรือความปลอดภัยเกิดขึ้นบ่อยครั้ง ย่อมส่งผลกระทบต่อการเดินทางท่องเที่ยว

ดังนั้น ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็น “ชนเมืองน่าน โดยกำเนิด” และมีปณิธานมุ่งมั่นให้จังหวัดน่านเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแหล่งหนึ่ง ที่มีการเติบโตอย่างยั่งยืน มีภาพลักษณ์ที่ดี และเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยว จึงสนใจศึกษาวิเคราะห์ระบบการจัดการความปลอดภัยด้านอาชญากรรมในพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เทศบาลเมืองน่าน จังหวัดน่าน เพื่อให้ทราบถึงสภาพและปัญหาด้านอาชญากรรมในพื้นที่ รวมถึงเสนอแนะแนวทางการจัดการด้านความปลอดภัย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการความปลอดภัยในพื้นที่เชิงวัฒนธรรมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาด้านอาชญากรรมในพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เทศบาลเมืองน่าน จังหวัดน่าน
2. เพื่อศึกษาระบบการจัดการความปลอดภัยด้านอาชญากรรมในพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เทศบาลเมืองน่าน จังหวัดน่าน
3. เพื่อนำเสนอระบบการจัดการความปลอดภัยด้านอาชญากรรมในพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เทศบาลเมืองน่าน จังหวัดน่าน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

ศึกษาสภาพและปัญหาการเกิดอาชญากรรมในพื้นที่ ระบบการจัดการความปลอดภัยด้านอาชญากรรมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ รวมถึงกฎหมาย มาตรการ

นโยบายและแผนการจัดการความปลอดภัยด้านอาชญากรรม ที่กำหนดจากหน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลด้านความปลอดภัย

2. ขอบเขตพื้นที่

พื้นที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เทศบาลเมืองน่าน จังหวัดน่าน

3. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้แบ่งเป็นสองกลุ่ม คือ

3.1 หน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและมีหน้าที่ในการดูแลและจัดการด้านความปลอดภัย ได้แก่ ตำรวจท่องเที่ยว ตำรวจภูธร นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองน่าน สภาวัฒนธรรมจังหวัดน่าน องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษ (อพท.)

3.2 นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ เพื่อสอบถามเกี่ยวกับระบบการจัดการความปลอดภัยด้านอาชญากรรมในพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เทศบาลเมืองน่าน จังหวัดน่าน

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยใช้เวลาดำเนินงานวิจัยตั้งแต่ มกราคม-ตุลาคม ปี พ.ศ. 2561

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 2 ชุด คือ

1. แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการจัดการด้านความปลอดภัยซึ่งได้แก่ ตำรวจท่องเที่ยว ตำรวจภูธร นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองน่าน สภาวัฒนธรรมจังหวัดน่าน องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษ (อพท.)

2. แบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง นักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและรวบรวมเก็บข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เอกสารงานวิจัยวรรณกรรม ผลงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศที่สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และประเด็นที่ศึกษา

2. สร้างเครื่องมือ ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง เพื่อใช้สัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

3. หากคุณภาพเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เทียบตรง ความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหา

4. นัดหมายสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์พรรณนา จากการวิเคราะห์เนื้อหาและตีความข้อมูล ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล โดยใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า

5. สร้างข้อสรุปและจัดทำรายงานผลการศึกษา

การทบทวนวรรณกรรม

ด้วยความโดดเด่นด้านเอกลักษณ์เป็นเขตเฉพาะด้านวัฒนธรรม ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองน่าน สร้างชื่อเสียงในด้านการท่องเที่ยวให้แก่เมืองน่าน จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยือนในเขตพื้นที่เชิงวัฒนธรรมเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด และอย่างมีนัยสำคัญ การหลั่งไหลของนักท่องเที่ยวอาจนำมาซึ่งปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะปัญหาด้านอาชญากรรม ผู้วิจัยจึงสนใจวิเคราะห์ระบบการจัดการความปลอดภัยด้านอาชญากรรมในพื้นที่

ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เทศบาลเมืองน่าน จังหวัดน่าน ซึ่งเป็นแหล่งมรดกแห่งวัฒนธรรม โดยผู้วิจัยวิเคราะห์ใน 4 องค์ประกอบ คือ

1. ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วยข้อมูลจากผู้ใช้พื้นที่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับสภาพและปัญหาด้านอาชญากรรมในพื้นที่ จากหน่วยงานด้านความปลอดภัย

2. กระบวนการ ประกอบด้วย นโยบายและแผนการจัดการความปลอดภัยด้านอาชญากรรม

3. ปัจจัยผลลัพธ์ ประกอบด้วย ระบบการจัดการความปลอดภัยด้านอาชญากรรม ที่ได้จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิดทฤษฎี และจากการสัมภาษณ์

4. ข้อมูลย้อนกลับ ประกอบด้วย ข้อมูลระบบการจัดการความปลอดภัยด้านอาชญากรรมที่เป็นปัจจัยผลลัพธ์ ที่นำเสนอหน่วยงานด้านความปลอดภัยที่เกี่ยวข้องและผู้ใช้พื้นที่

ในการวิเคราะห์ระบบจัดการความปลอดภัยด้านอาชญากรรมครั้งนี้ อยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีที่สำคัญ ดังนี้

1) ทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม (Crime triangle theory) ซึ่งประกอบไปด้วย ด้านต่างๆ 3 ด้าน คือด้านผู้กระทำผิด ด้านเหยื่อ และด้านโอกาส เมื่อเหตุการณ์ครบทั้ง 3 ด้านดังกล่าว จะทำให้อาชญากรรมนั้นเกิดขึ้น จึงต้องพยายามตัด

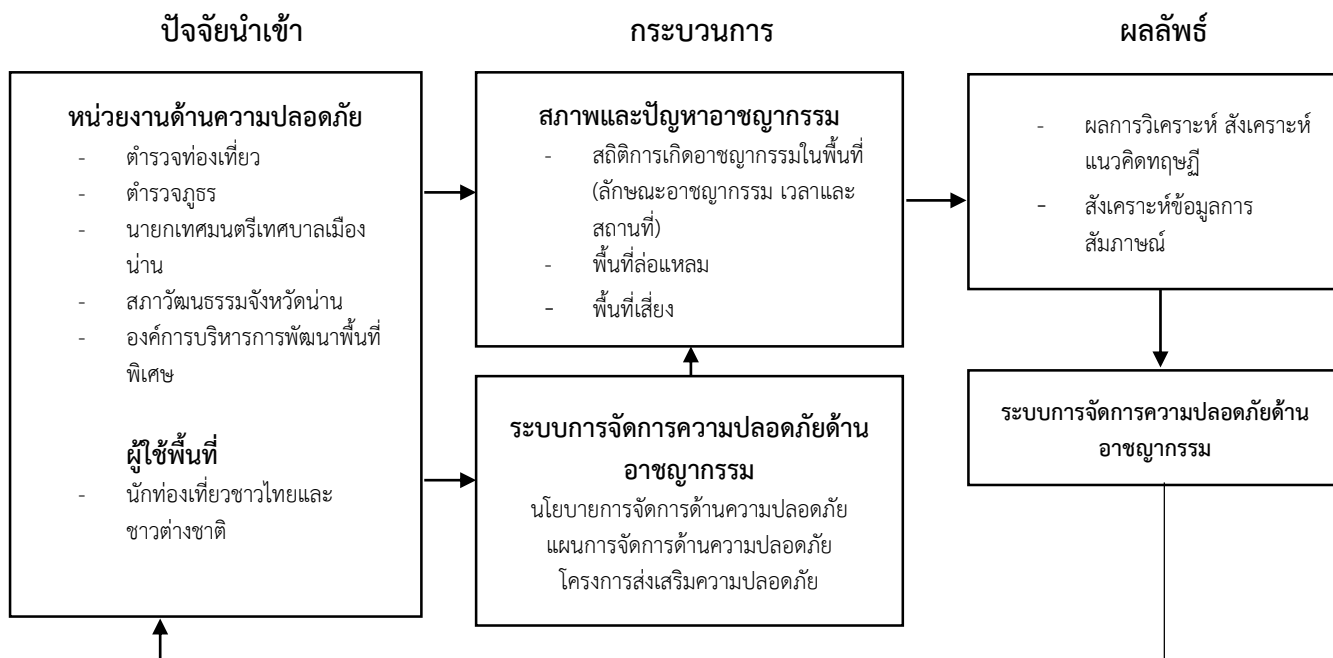
องค์ประกอบด้านใดด้านหนึ่งไม่ให้สมบูรณ์ เพื่อยับยั้งอาชญากรรม

2) ทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย (Law enforcement theory) หลักการ คือ การใช้เจ้าหน้าที่ตำรวจในเครื่องแบบ ออกตรวจท้องที่มีการจัดสายตรวจ เน้นการปรากฏตัวของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อลดช่องโอกาสในการกระทำความผิด มุ่งการเพิ่มประสิทธิภาพเครื่องมือเครื่องใช้ พัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการตรวจท้องที่ และหากมีเหตุอาชญากรรมเกิดขึ้น ต้องรีบสืบสวนจับกุมให้ได้อย่างรวดเร็ว

ทฤษฎีการตำรวจชุมชน (Community policing) หลักการนี้เชื่อว่า ตำรวจกับประชาชนทำงานร่วมกันโดยใช้ความริเริ่มสร้างสรรค์ ย่อมสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรม ความรู้สึกหวาดกลัวภัยอาชญากรรมได้ หลักการการทำงานของตำรวจ ส่งเสริมสนับสนุน แก่ต้นเหตุเพื่อลดปัญหาอาชญากรรม โดยเทคนิคการแก้ต้นเหตุปัญหา ด้วย ความร่วมมือระหว่างตำรวจและชุมชน

ทฤษฎีป้องกันอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม (Theory of crime prevention through environmental design, CPTED) หลักการในการป้องกันอาชญากรรมคือ การจัดการกับสภาพแวดล้อมไม่ให้เอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมสภาพแวดล้อม

กรอบงานวิจัย

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ สภาพและปัญหาด้านอาชญากรรม

1) สภาพทั่วไปของพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เทศบาลเมืองน่าน จังหวัดน่าน เป็นเมืองขนาดเล็ก มีประวัติศาสตร์ยาวนานกว่า 700 ปี ประกอบด้วยวัดวาอาราม ศิลปวัตถุ และโบราณสถานจำนวนมาก

2) ปัญหาด้านอาชญากรรมในพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เทศบาลเมืองน่าน จังหวัดน่าน แทบไม่พบปัญหาด้านอาชญากรรม โดยสภาพแวดล้อมที่โปร่ง โล่ง สามารถมองเห็นทะลุถึงกัน ไฟฟ้าส่องสว่างที่พบปัญหาในบางจุด ซึ่งแสงไฟไม่สว่างเท่าที่ควร ระยะวิสัยในการมองเห็นต่ำ รวมถึงการขาดป้ายหรือสัญลักษณ์เตือนภัยด้านอาชญากรรม ในส่วนของด้านบุคคลนั้น โดยธรรมชาติของคนในชุมชนน่านนั้น มีความเอื้อ

อาทรและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ดูแลเอาใจใส่ระหว่างกันในชุมชน จึงทำให้ด้านบุคคลเป็นปัจจัยในการก่ออาชญากรรมน้อยมาก และด้านนโยบายพบปัญหาการขาดการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน รวมถึงปัญหาการโยกย้ายผู้บริหาร ก่อให้เกิดการดำเนินนโยบายที่ไม่ต่อเนื่อง

ตอนที่ 2 ระบบการจัดการความปลอดภัยด้านอาชญากรรม

ผลการวิเคราะห์บนพื้นฐานทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรมที่ประกอบด้วย 3 ด้าน คือด้านผู้กระทำผิด ด้านเหยื่อ และด้านโอกาสซึ่งเป็นปัจจัยในการก่ออาชญากรรม แบ่งออกเป็น 3 ด้านดังนี้

1.ด้านการบังคับใช้กฎหมาย ค้นพบว่าแทบไม่จำเป็นต้องนำกฎหมายมาบังคับใช้ในพื้นที่

เนื่องจากการดูแลตนเองในชุมชน มีการป้องกัน และป้องปราม ไกล่เกลี่ย ประนีประนอมกันเองในชุมชน เรียกว่าชุมชนเข้มแข็ง ในส่วนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ บังคับใช้กฎหมายในเรื่องกำหนดเวลาเปิด ปิดสถานประกอบการให้อยู่ในเวลาที่กฎหมายกำหนด เพื่อลดโอกาสในการเกิดอาชญากรรม มีระบบสายตรวจที่รัดกุม ระยะเวลาการออกตรวจที่ชัดเจน รวมถึงมีการแต่งเครื่องแบบในการออกตรวจพื้นที่ และในประเด็นรับแจ้งเหตุ พบว่ามีการรับแจ้งเหตุหมายเลข 191 ที่มีมาตรฐานและมีความยอดเยี่ยมในระบบรับแจ้งเหตุ โดยระบบรับแจ้งเหตุจะแสดงสถานที่เกิดเหตุเมื่อมีผู้โทรศัพท์แจ้งเหตุในทันที จึงสามารถส่งเจ้าหน้าที่ที่ประจำอยู่ตามตู่ยามบริเวณใกล้เคียงที่สุด เข้าสู่จุดเกิดเหตุภายในระยะเวลา 3-5 นาที ซึ่งถือว่ารวดเร็วและประสบผลสำเร็จมาก รวมถึงการมีล่ามอาสาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เมืองน่าน คอยรับโอนสายแจ้งเหตุ เมื่อผู้ประสบเหตุเป็นชาวต่างชาติ

2. ด้านสภาพแวดล้อม ในแนวคิดยุคใหม่สภาพแวดล้อมมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการลดปัญหาอาชญากรรม สภาพแวดล้อมเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่จะช่วยป้องกันและลดการเกิดเหตุอาชญากรรม โดยแบ่งเป็น 3 ประเด็น คือ 1) การปรับสภาพแวดล้อม มีการปรับสภาพแวดล้อมที่สามารถมองเห็นทะลุได้ทุกจุด กำแพงเตี้ย การตัดแต่งต้นไม้ที่เป็นพุ่มสวยงามแต่ลดการบดบัง ไม่รกทึบ บ้านเรือนมีความสะอาด ไม่รกทรุดตา 2) ด้านการติดตั้งกล้อง CCTV ถือเป็นสิ่งจำเป็นในการเก็บหลักฐานเมื่อเกิดเหตุอาชญากรรม รวมถึงเป็นการข่มขู่ผู้จะกระทำความผิดไปในตัวให้ไม่กล้าก่อเหตุ พบว่ามีการสนับสนุนงบประมาณจากหลายภาคส่วน รวมถึงเอกชน ได้ให้ความร่วมมือติดตั้งและหันกล้องออกสู่พื้นที่สาธารณะ พบว่ามีการติดตั้งกล้อง CCTV เกือบ 100% ในพื้นที่ และ 3) ด้านไฟฟ้าส่องสว่าง ซึ่งหากไฟฟ้าส่องสว่างไม่

เพียงพอ ย่อมเอื้อต่อการเกิดอาชญากรรมได้ง่าย พบปัญหาจากการปรับทัศนียภาพโดยการนำเสาไฟฟ้าลงดิน จึงขาดเสาไฟฟ้าเพื่อเกาะกึ่งไฟ ทำให้ในบางจุดต้องอาศัยบ้านเรือนหรืออาคารพาณิชย์เป็นที่ติดตั้งกึ่งไฟ และในบางจุดแสงไฟสลัวเกินไป อาจเป็นเพราะการใช้ไฟหลอดสีเหลืองนวล ทำให้วิสัยทัศน์ในการมองเห็นต่ำ

3. ด้านชุมชน ประกอบด้วย 1) ด้านชุมชนเข้มแข็ง ด้วยพื้นที่ชุมชนน่าน ประชาชนในชุมชนมีจิตสำนึกมีคุณธรรมเป็นตัวเชื่อมโยงให้ครอบครัว ชุมชนและสังคม มีความเหนียวแน่นในการที่จะรักษาซึ่งวัฒนธรรมที่เป็นรากเหง้า ดูแลและปกครองกันเองโดยใช้หลักพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน สร้างเกราะป้องกันภัยในลักษณะใช้กฎหมายชุมชน ป้องกันและป้องปรามกันเองในหมู่เครือญาติ 2) ด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่าการประชาสัมพันธ์เพียงเล็กน้อย และส่วนใหญ่ไม่ได้ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการความปลอดภัยด้านอาชญากรรม เน้นทางด้านภาพลักษณ์การท่องเที่ยวเป็นหลัก และประเด็นที่ 3) ด้านการมีส่วนร่วม มีการอาศัยความร่วมมือกับทุกฝ่ายระหว่างหน่วยงานรัฐและชุมชน ดังประชาชนเข้ามาเป็นจิตอาสา สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง จัดอบรมให้ความรู้ รับฟังปัญหาจากชุมชน อีกทั้งประชาชนเป็นหูเป็นตาให้กับหน่วยงานราชการ ทำให้สามารถลดปัญหาอาชญากรรมได้อย่างมีนัยสำคัญ

ตอนที่ 3 นำเสนอระบบการจัดการด้านความปลอดภัยในพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเทศบาลเมืองน่าน จังหวัดน่าน

1. ด้านการบังคับใช้กฎหมาย พบจุดอ่อนแหลมในบางจุด 1) เสนอให้เพิ่มสายตรวจในบริเวณบ่ออบ้านน้ำเสีย บริเวณใต้เชิงสะพานพัฒนาภาคเหนือ รวมถึงเพิ่มความถี่ในการตรวจตราเพื่อกดดันไม่ให้เกิดการมั่วสุม และรวมตัวกัน

ของกลุ่มวัยรุ่น และ 2) เพิ่มช่วงเวลาในการออกตรวจพื้นที่สวนสาธารณะในบริเวณใกล้รุ่ง

2. ด้านการป้องกันอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม ควรเพิ่มประเด็นการบริหารจัดการ คือ 1) เพิ่มแสงสว่างในจุดล่อแหลม หรือบริเวณที่แสงสว่างยังไม่เพียงพอ เช่น บริเวณหน้าสถานีตำรวจภูธรน่าน บริเวณถนนสุขุมเทวราช บริเวณตรอกซอยแคบ บริเวณริมแม่น้ำฝางพื้นที่เขตเทศบาล รวมถึงศึกษากรณีการใช้สีของหลอดไฟเพื่อส่องสว่างและไม่กระทบวิสัยทัศน์ของพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 2) ติดตั้งป้ายสัญลักษณ์เตือนภัย 3) กวดขันร้านค้าชุมชน งดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกเวลาที่กฎหมายกำหนด

3. ด้านชุมชน เพื่อให้การป้องกันเหตุอาชญากรรมเป็นไปอย่างยั่งยืน ควรบูรณาการประสานความร่วมมือเพื่อป้องกันภัย ดังนี้ 1) ขยายความร่วมมือจากชุมชนเข้มแข็ง เป็นการสร้างสังคมเข้มแข็งขึ้น ขยายความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ประสานความร่วมมือจากภาคประชาชนหล่อหลอมเป็นสังคมเดียวกัน และ 2) บูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยว ให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการดำเนินงาน ก่อประโยชน์สูงสุดแก่ภาคประชาชน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. ด้านการบังคับใช้กฎหมาย พบปัญหาด้านอาชญากรรมน้อยมาก จากการที่มีระบบสายตรวจที่เข้มแข็งและระบบการรับแจ้งเหตุที่ชัดเจนมีประสิทธิภาพ ซึ่งในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจด้านสายตรวจนั้น มีการจัดสายตรวจตลอด 24 ชั่วโมง โดยใช้รถยนต์และรถจักรยานยนต์สายตรวจที่มีสัญลักษณ์ของตำรวจ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานสวมเครื่องแบบในการปรากฏกายเพื่อสร้าง

ความเกรงกลัวต่อผู้ที่ก่อเหตุอาชญากรรม ส่วนระบบการรับแจ้งเหตุโดยเลขหมาย 191 ซึ่งศูนย์สามารถตรวจสอบพื้นที่ต้นทางการแจ้งเหตุโดยอาศัยการแสดง Location ผ่านเทคโนโลยี Google map ทำให้ทราบพื้นที่ที่เกิดเหตุอย่างรวดเร็ว และจะมีการประสานไปยังสายตรวจหรือป้อมยามที่ใกล้จุดเกิดเหตุที่สุดเพื่อส่งเจ้าหน้าที่เข้าถึงจุดเกิดเหตุภายในเวลาไม่เกิน 5 นาที เป็นไปตามทฤษฎีการบังคับใช้กฎหมาย ส่วนปัญหาการมั่วสุมของกลุ่มวัยรุ่น/ประชากรแฝง และปัญหาการขาดแคลนงบประมาณและบุคลากร ซึ่งปัญหาการมั่วสุมของกลุ่มวัยรุ่น/ประชากรแฝงในพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เทศบาลเมืองน่าน จังหวัดน่าน ส่วนหนึ่งเป็นกลุ่มวัยรุ่นตามหอพักหรือกลุ่มวัยรุ่นที่มีปัญหาครอบครัว อาจนำมาซึ่งปัญหายาเสพติดหรือปัญหาอาชญากรรมได้ข้อค้นพบปัญหานี้ สอดคล้องกับ⁶ ศึกษาปัจจัยการเกิดอาชญากรรมทางเพศรวมถึงแนวทางการป้องกันอาชญากรรมทางเพศตามทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรมพบว่า ปัจจัยการเกิดอาชญากรรมทางเพศประการหนึ่งคือ ปัจจัยด้านผู้กระทำผิด/คนร้าย ที่มาจากครอบครัวที่มีปัญหาหรือแตกแยก ผู้วิจัยจึงนำเสนอให้เพิ่มสายตรวจในพื้นที่จุดล่อแหลมซึ่งเป็นแหล่งมั่วสุมดังกล่าว

ส่วนประเด็นการขาดแคลนบุคลากรและงบประมาณ จากข้อค้นพบ กำลังพลที่ไม่ตรงตามจำนวนจริง เนื่องจากหลายสาเหตุ รวมถึงงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ทำให้ทำให้การปฏิบัติไม่เต็มประสิทธิภาพ แม้พบปัญหาดังกล่าวนี้นี้ แต่การเกิดอาชญากรรมยังถือว่าน้อยมาก แสดงถึงระบบการบริหารจัดการที่ดี และความสามารถของเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน สอดคล้องกับการศึกษาของ⁷ พบว่า การปฏิบัติงานของตำรวจสายตรวจในการป้องกันอาชญากรรมมีคุณภาพมาก โดยปัจจัยการบริหารจัดการสถานีตำรวจ ปัจจัยสมรรถนะบุคคล และปัจจัยแรงกดดันภายนอก

สถานีตำรวจ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อผลการปฏิบัติงานสายตรวจ ซึ่งปัจจัยสมรรถนะบุคคล ด้านความเข้าใจในงานสายตรวจและเข้าใจในพื้นที่รับผิดชอบ มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานสายตรวจมากที่สุด

2. ด้านสภาพแวดล้อม พบว่ามีการปรับสภาพแวดล้อมโดยออกแบบทางกายภาพให้สามารถมองเห็นได้ทุกจุด รั้ว กำแพงที่เตี้ยสามารถมองเห็นทะลุถึงกันได้ในระยะไกล การตัดแต่งต้นไม้ และสิ่งก่อสร้างในลักษณะที่สวยงามแต่ไม่รบกวนสายตา โลงเตียน เป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีการป้องกันอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม นอกจากนี้การเพิ่มประสิทธิภาพเครื่องมือเครื่องใช้ทางด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ การติดตั้งกล้อง CCTV ที่ครอบคลุมทุกพื้นที่ในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ก่อให้เกิดการเกรงกลัวที่จะก่อเหตุ เป็นการลดช่องโอกาสที่จะก่อเหตุอาชญากรรมตามแนวคิดทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม ในประเด็นด้านสภาพแวดล้อม ผู้วิจัยค้นพบปัญหาพื้นที่จุดเสี่ยง จุดล่อแหลมและไฟฟ้าส่องสว่าง ซึ่งพื้นที่จุดล่อแหลม ในพื้นที่บริเวณใต้เชิงสะพานพัฒนาภาคเหนือ ยังพบแหล่งมั่วสุมดื่มสุราของกลุ่มวัยรุ่น ในยามวิกาล นำมาซึ่งปัญหาอาชญากรรม สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ⁸ ที่ศึกษาความหนาแน่นเชิงพื้นที่อาชญากรรม กรณีศึกษา เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร พบว่า รูปแบบการกระจายตัวเชิงพื้นที่ของคดีอาชญากรรมที่จำแนกตามประเภทของลักษณะความผิดมีรูปแบบการก่อเหตุแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของการก่อเหตุ โดยพบว่า คดียาเสพติด คดีลักทรัพย์ และคดีฆาตกรรมมักพบมากในบริเวณที่เป็นพื้นที่สาธารณะและบริเวณจุดอับสายตาในเวลา กลางคืน ผู้วิจัยจึงนำเสนอระบบการจัดการความปลอดภัยในพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เทศบาลเมืองน่าน จังหวัดน่าน ด้านสภาพแวดล้อม โดยการเพิ่มไฟส่องสว่างในจุดล่อแหลมหรือบริเวณที่

แสงสว่างไม่เพียงพอ และใช้โคมไฟถนนหลอดไดโอดเปล่งแสง ซึ่งให้สมรรถนะแสงสว่างที่ดีกว่าในทุกสภาพถนน รวมถึงใช้การใช้พลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมโดยการติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์ พลังงานแสงอาทิตย์ ซึ่งแม้จะเสียค่าใช้จ่ายมากแต่โดยรวมจะประหยัดค่าใช้จ่ายในระยะยาว รวมถึงติดตั้งป้ายสัญลักษณ์เตือนภัยในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวเพื่อเป็นการเตือนและป้องปรามให้นักท่องเที่ยวได้ระมัดระวังตัว

3. ด้านชุมชน พบว่า ชุมชนน่านเป็นชุมชนเข้มแข็ง มีวัฒนธรรมพึ่งพาอาศัยเกื้อกูลกัน มีความเหนียวแน่นในการรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันเก่าแก่ ประชาชนมีจิตสำนึกในการดูแล เกื้อกูลซึ่งกันและกัน ร่วมมือร่วมใจกันสร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นในชุมชน และสร้างความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในกิจกรรมต่างๆ เป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีการตำรวจชุมชน ผู้วิจัย ได้นำเสนอขยายความร่วมมือของชุมชน หน่วยงานทุกภาคส่วนชุมชน สร้างสังคมเข้มแข็ง จัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง ประมวลผล และเป็นข้อมูลย้อนกลับสู่ชุมชน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานตำรวจจัดทำแผนการจัดการความปลอดภัยด้านอาชญากรรมแบบบูรณาการ โดยประสานความร่วมมือกับภาคเอกชน องค์กรต่างๆ รวมทั้งภาคประชาชน ในการวิเคราะห์ปัญหา ด้านอาชญากรรม พื้นที่จุดเสี่ยง สภาพแวดล้อม แหล่งมั่วสุมรวมทั้งประชากรแฝง
2. องค์กรส่วนท้องถิ่นสร้างสังคมต้นแบบ โดยการศึกษาวិเคราะห์และนำจุดแข็งของแต่ละชุมชนและอัตลักษณ์ของน่านสร้างภาคีเครือข่ายเป็นสังคมต้นแบบน่าน
3. ผู้บริหารองค์กรและหน่วยงานของรัฐ จัดทำนโยบายเสนอของบประมาณในการจัดการ

ความปลอดภัยด้านอาชญากรรมในภาพรวมของพื้นที่เมืองน่าน เพื่อให้สามารถบริหารจัดการและพัฒนาได้ทั้งระบบและบูรณาการทำงานร่วมกันเพื่อลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน

4. สร้างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารเมืองน่านให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อลดช่องว่างในการบริหารจัดการและสร้างความตระหนักและจิตสำนึกในการจัดการความปลอดภัยด้านอาชญากรรม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเชิงลึกถึงการมีส่วนร่วมได้ ส่วนเสีย และการได้รับผลกระทบจากแผนงานการจัดการความปลอดภัยด้านอาชญากรรมในพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดน่าน เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกที่ดีในชุมชนและสังคมต่อการป้องกันอาชญากรรมในพื้นที่ท่องเที่ยว

2. ควรศึกษาพฤติกรรมกรรมกรมั่วสุมของกลุ่มวัยรุ่นในพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดน่าน เพื่อหาแนวทางป้องกันและป้องปรามปัญหาอาชญากรรม

3. ควรศึกษาแนวทางการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จังหวัดน่าน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้ ขอน้อมรำลึกถึงอำนาจบารมี คุณพระศรีรัตนตรัย และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย อันเป็นที่พึ่งให้ผู้วิจัยมีสติปัญญาในการจัดทำวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ ขอให้เป็นที่กตเวทิตาแด่บิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้เขียนทุกท่านที่ให้ความรู้แก่ผู้วิจัย

เอกสารอ้างอิง

1. คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ. แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560–2564. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา; 2560.
2. กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. [Online]. ยุทธศาสตร์และการพัฒนาในช่วง 3 ปี พ.ศ. 2551–2553. เข้าถึงได้ : <http://www.thawangpha.go.th/newcenter/newcenter320140527150051.doc>. (1 พฤษภาคม 2560).
3. กรมการท่องเที่ยว. [Online]. สรุปสถานการณ์ท่องเที่ยวภายในประเทศ จังหวัดน่าน พ.ศ. 2552– 2558. เข้าถึงได้จาก : <http://www.newdot2.samartmultimedia.com/home/listcontent/11/221/276/>. (1 พฤษภาคม 2560).
4. สำนักงานสถิติแห่งชาติ. [Online]. สถิติการรับแจ้งและจับกุมกลุ่มคดีอุกฉกรรจ์และสะเทือนขวัญจำแนกตามประเภทคดีที่รับแจ้ง จังหวัดน่าน พ.ศ. 2549–2558. เข้าถึงได้จาก <http://www.service.nso.go.th/nso/web/statseries/statseries23.html>. (22 สิงหาคม 2560).
5. George, R. Tourists' perceptions of safety and security while visiting Cape Town. Tourism Management: 2011; 24, p. 575-585.
6. สุขุม อรุณจิต และ วุฒิพล มั่นเหมาะ. (2559). “ปัจจัยการเกิดอาชญากรรมทางเพศและแนวทางการป้องกันอาชญากรรมทางเพศตามทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม”. วารสารวิชาการอาชีวศึกษาและนิติวิทยาศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ 2559; 2(1): 23-34.

7. ภัทรวุฒิ อัครภัทร และ วันทนีย์ จันทร์เอี่ยม. การวิเคราะห์คุณภาพการปฏิบัติงานของ ตำรวจสายตรวจในการป้องกันอาชญากรรมในพื้นที่รับผิดชอบของตำรวจภูธรภาค 5. ปรัชญาดุสิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยฟาอีสเทิร์น; 2557.
8. มณฑล เยี่ยมไพศาล และ มานัส ศรีวณิช. ความหนาแน่นเชิงพื้นที่อาชญากรรม กรณีศึกษาเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ศึกษาตามแบบเคอร์เนล. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์; 2553.